

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ макъ

Голос
адыга

1923-рэ ильесим
гъэтхапэм
къышегъэжьагъэу къыдэкы

№ 19 (21989)

2020-рэ ильес
МЭФЭКУ
МЭЗАЕМ и 6

ОСЭ ГъЭНЭФАГЪЭ ИИЭП
къыхэтыутыгъэхэр ыкы
нэмыйкъ къэбархэр
тисайт ижъугъотшых
WWW.ADYGVOICE.RU
6 +

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъэзет

Пшъэдэкъыжыр ины

Адыгэ Республикэм и Прокуратурэ иколлегие тыгъусэ зэхэссыгъоу илгъэм къулыкуум 2019-рэ ильесим юфэу ышлагъэр щызэфахысыжыгъ, мы ильесымкэ пшъэрыйхэр агъэнэфагъэх.

Юфтихъабзэм хэлэжьагъэх Адыгеим и Лышхъэу Къумпил Мурат, УФ-м и Генеральна прокурор игуадзэу Андрей Кикоть, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхаматэу Владимир Нарожнэр, федеральна инспектор шхъаэу Сергей Дрокинир, республикэм и Апшъэрэ Хыкум итхаматэу Шумэн Байзэт, щынэгъончэ

нымкэ федеральнэ къулыкуум Адыгеимкэ и Гъэйорышланлэ ипащэу Сергей Каштановыр, УФ-м и Следственнэ комитет исследственнэ Гъэйорышланлэ ипащэу Александр Глушенкэр, нэмыйкхэри.

АР-м ипрокурор шхъаэу Игорь Шевченкэм ильесим

(Икъеух я 2-рэ н. ит).

Къахъыжырэм хэхъуагъ

Дунэе къэгъэльэгъонэу АГРОС-м къыдыхэлтыгъэу 2020-рэ ильесим щилэ мазэм и 30-м Урысые агрономическэ, агронженернэ зэлукэгъоу щылагъэм мэкъу-мэшымкэ министрэм иапэрэ гуадзэу Хъатыу Джамболэт Хъызыр ыкъом тхаматэгъор щызэрихъагъ. 2019-рэ ильесим лэжыгъэхэм якъэгъэкынкэ гъэхъагъэу яэхэр мыщ щызэфахысыжыгъ. Адыгэ Республикэм мэкъу-мэшымкэ иминистрэ игуадзэу Хъут Дамирэт юфтихъабзэм хэлэжьагъ.

миллион 15,1-рэ, рапс тонн 2,1-рэ, сое тонн миллионы 4,3-рэ, пхъэшхъэ-мышъэ, цумпэ тонн миллионы 3,4-рэ Урысые къыщахыжыгъ. Гектар мин 18-м ехъумэ пхъэшхъэ-мышъэ чыыгхэр ашагъэтысхъагъэх.

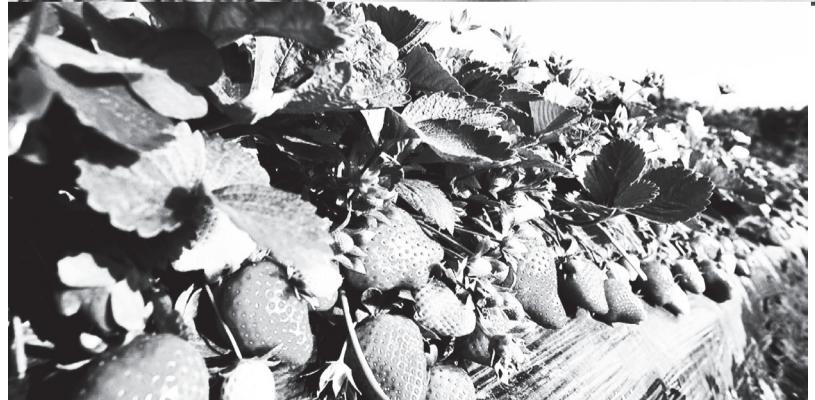
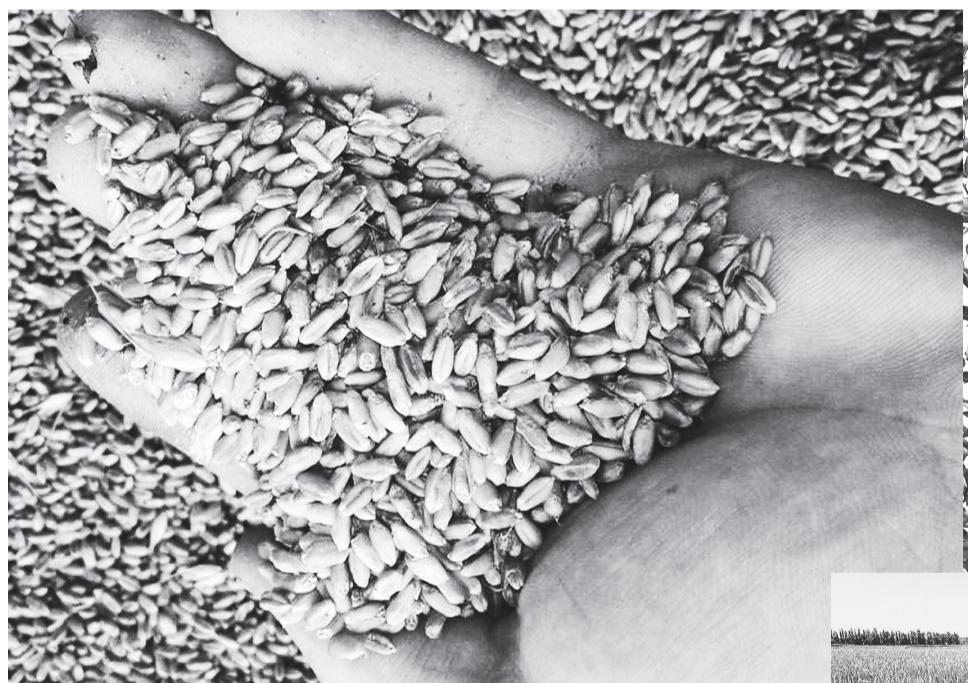
2019-рэ ильесим фышхъэ лэжыгъэу ыкы джэнч лъэпкэ зэфэшхъафхэу тонн мин 631,2-рэ Адыгеим къыщахыжыгъ. 2018-рэ ильесим егъэшагъэмэ, процент 14-кэ ар нахъыб. Пындж тонн мин 44,1-рэ республикэм игубгъохэм къараахыжыгъ. 2018-рэ ильесим егъэшагъэмэ, ар процент 34-кэ нахъыб. Гъэрекло пынджым гектар мини 9,1-рэ эзэлиубытыштыгъ (2018-рэ ильесим егъэшагъэмэ, гектар мини 2,4-кэ ар нахъыбагъ). Гектарым центнер 54,5-рэ къирахыгъ, 2018-рэ ильесим егъэшагъэмэ, центнери 5,2-кэ ар нахъыб.

Дагъэ зыхашыкырэ лэжыгъэ тонн мини 119,2-рэ къахъыжыгъ. 2018-рэ ильесим егъэшагъэмэ, ар процент 27-кэ нахъыб. Гъэрекло тигъэгъазэу тонн мин 90,1-рэ, рапсэу тонн мин 15,1-рэ, соеу тонн мин 14 къахъыжыгъ.

Хъызмет постэуми хэтэрык тонн мин 54,6-рэ къахъыжыгъ. Аш щыщэу картофыр тонн мин 20,3-рэ. 2019-рэ ильесим пхъэшхъэ-мышъэ, цумпэ тонн мин 25,4-рэ постэумки къаугъоижыгъ. 2018-рэ ильесим егъэшагъэмэ, ар проценти 7-кэ нахъыб.

2019-рэ ильесим гектар 212-мэ пхъэшхъэ-мышъэ чыыгхэр ашагъэтысхъэгъагъэх. Аш щыщэу гектар мини 179,7-р интенсивнэ шыккэм тетэу зыдлэжээштхэ чыыгхэтэлэжыгъ.

Адыгэ Республикэм мэкъу-мэшымкэ и Министрствэ къызэртигъэмкэ, 2018-рэ ильесим егъэшагъэмэ, гъэрекло лэжыгъэу къахъыжыгъэр проценти 10,5-кэ нахъыб.

Хъатыу Джамболэт зэлукэм хэлажьэхэрэм шүүфэс къарихи,

2019-рэ ильесим лъэнүкъо шхъаэхэмкэ хэгъэгум лэжы-

гэшхо къызэрещахыжыгъэр къыхигъэшыгъ. Гушынэм пае,

фышхъэ лэжыгъэ тонн миллионы 121-рэ, тыгъэгъээ тонн

ПШЬЭДЭКЦЫЖЫР ИНЫ

(Икэух.)

изэфхыхысыжхэр кыышыгъэх, тапекіе анахьэу анаэ зытырагъэтшт лъэныкъохэр кыгъэнфагъэх. Унашью ашыгъэхэм, джащ фэдэу хэбзэ күлкүххэм, хъыкумхэм ыкчи хэбзэухуумаклохэм зэпхыныгъэ адирялэу юф зерашлагъэм яшыагъэкэгъехэгъашуухэм къафеконхэ зэралъэкыгъэр, аш даю шольтырым зыпкитынгъэ зерильтэр кыхигъэштигъ.

2019-рэ ильэсмкіе федеральнэ хэбзэгъеуцугъэм кыгъэнфэрэ шапхъэхэр мин 11-м ехъурэ Республиком щаукъуагъэхэу кыхагъэштигъ, ахэр дэгъэзыжыгъэнхэм пае унешьо гъэнфагъэхэр ашыгъэх. Прокурорхэм кыагъэхвазырьгъэ материалхэмкіе уголовнэ юф 63-рэ кызэуахыгъ, сомэ миллион 53-рэ зытефэрэ юф 1500-м ехъу хъыкумхэм алеклажхэгъагъ, ахэм янахьыбер зэхфыгъэ хууль. Нэбгыре 2965-мэ — дисциплинарнэ, 240-мэ — административнэ пшьедекыгъ арагъэхэгъыгъ.

Предпринимательхэм, сэкъатныгъэ зилем, зыныбж хэктагъэхэм, зянэ-зятэ зимишэй сабыйхэм, фэтэрибэу зэхэт унэу ашыхэрэм зиахьщ хэзыльхагъэхэм яфитынгъэхэр укууагъэ мыхъунхэмкіе, цыфхэм

игъом лэжьапкіе ятыгъэнимкіе, нэмикіе лъэныкъохэмкіе юфшэнэх нахь агъельэштигъ. Джащ фэдэу лъепкэ проектхэм ягъецкіе пэлухащт мылькур гъофдагъэ зэрэхуурэм прокуратурэр лъепльэ, еуплъеку.

— Лэжьапкіе итынкіе предприятие ыкчи организацие 15-мэ хэбзэгъеуцугъэр ащаукъуагъэу кыхэдгъэштигъ, ахэр дэдъэзыжхэзэ, цыфхэм кыагъэхъгъэ сомэ миллион 45-рэ фэдизарядгъэтштигъ. Анахьэу ты-

зыгъэгумэкыхэрэм ашыц коммуналнэ фэл-фашлэхэм апэуухэрэх ахьщэр кызэральтэрэ шыкіе шапхъэхэм адиштэнэр, мы лъэныкъомкіе цыфхэм яфитынгъэхэр къеухумэгъэнхэр, — кыуагъ прокурорым.

Къольхэе тын-тынхынхэлъэнхэкіе хэбзэгъеуцугъэр гъогогу 1171-рэ аукъуагъэу кыхагъэштигъ, нэбгыре 500-мэ административнэ ыкчи дисциплинарнэ пшьедекыгъ арагъэхъгъэм шолгъэшко кызэритирэр

хэм ауж уголовнэ юф 15 кызэуахыгъ.

Блэкигъэ ильэсм ведомствэм илофшэн зэфхыхысыжэу фэххуугъэхэм уагъэрэзэнэу щыт нахь мышэми, джыри гумэкыгъго зыдэшигъэ лъэныкъохэр зэрэштигъ, ахэр дэгъэзыжыгъэнхэм фэш къатефэрэ зэкэ зэрагъэцкіе, пшьедекыгъыр зэрагъэлъештигъ АР-м и прокурор къеухым кыуагъ.

Республикэм игъэцкіе ыкчи хэбзэухуумэкло къулыкъухэм, прокуратурэм зэгурьоньгъэ азыфагу ильэу юф зэрээдашлэрэр, аш фэдэ зэпхыныгъэм шолгъэшко кызэритирэр

Адыгэим и Лышхъэе игушыгъ кыышыхигъэштигъ. Прокурорхэм анаэ зытырагъэтшт фэе юфыгъуабхэр зэрэштигъэхэр хигъенэфыкыгъ.

Бэзджэшлагъэхэм апшүеклогъенным ыкчи хэбзэгъеуцугъэр къеухумэгъенным афэш блэкигъэ ильэсм Республике прокуратурэм икъулыкъушэхэм юфышко зэршлагъэр, ашкіе ахэм зэрафэрэзэр Республике ишаа ариуагъ. УФ-м и Президентэу Владимир Путиним кыгъэнфэгъэ лъепкэ проектхэм ягъецкіен непэ пстэуми анахь шхъяаэу зэрэштигъ кышигъэштигъ.

— Республике бюджетыр ильэс къэс нахыбэ мэхъу, аш даю хабзэм пшьедекыгъэу ыхын фаеи хэхъо. Арышь, пшьэрилхэр зэшшохыгъэ зэрэхуухэрэм пытагъэ хэлэу къеколлэгъэн, лыпплэгъэн фае, ашкіе прокуратурэм илофшэн зэрээхищэрэм мэхъанэшко зэриэм щеч хэлэл, — кыуагъ Къумпил Мурат.

Псэуплэ-коммуналнэ хъизмэтым, бюджетым, бизнесым хэшгэхэм, гумэкыгъго зиэу прокуратурэм зыкыфэзыгъаэхэрэх ялофыгъохэр зэхэфыгъэнхэр, яфитынгъэхэр укууагъэ мыхъунхэм лыпплэгъэнэр пшьэрэл шхъяаэу Республике ишаа кыгъэнфагъэх.

ТХЬАРКЬОХЬО Адам.
Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

ЗЭНЭКЬОКЬУ ЗЭХАЩЭ

Журналистикэм ылъэныкъокіе Адыгэ Республиком и Лышхъэе ишүхъафтын афэгъэшшохэгъэнимкіе Комиссием 2020-рэ ильэсм щилэ мазэм и 28-м зэхэсгыгъ илгээ. Адыгэ Республиком и Президент 2008-рэ ильэсм мэлхэлфэгъум и 30-м ышыгъэ Указэу N 41-рэ зытетэу «Журналистикэм ылъэныкъокіе Адыгэ Республиком и Лышхъэе ишүхъафтын ехыллагъ» зыфиорэм диштэу 2020-рэ ильэсмкіе журналистикэм ылъэныкъокіе Адыгэ Республиком и Лышхъэе ишүхъафтын зыфагъэшшохэштхэмкіе зэнэкъокъу шхъеихыгъэ зэрээхажэрэм ехыллагъэу аш унашо щаштагь.

Лъэныкъуитуукие шүхъафтын афагъэшшуаш. Гээзэтхэмрэ журналхэмрэ къахаутыгъэхэмкіе шүхъафтын сомэ мини 100, төлөг, радио-къэтийнхэмкіе — сомэ мини 100

мэхъу. Журналистикэм ылъэныкъокіе Адыгэ Республиком и Лышхъэе ишүхъафтын афэгъэшшохэгъэнимкіе Комиссием (ыуужкіе Комиссиер тозэдгэеклошт) шүхъафтынхэр къазыфыраты ашоингъо журналист юфшагъэхэмрэ документхэмрэ 2020-рэ ильэсм чьэптиогъум и 1-м кыышгэжъэгъагъэу шэклогъум и 1-м нэс алихьщтих, 2020-рэ ильэсм шэклогъум и 1-м кыышгэжъэгъагъэу шэклогъум и 30-м нэс ахэм ахэлплэшт.

Шүхъафтынрэ зыфэгъэшшохажэмэхьущт юфшагъэхэр кызэрагъэлъэгъохтхэ ыкчи къэбар жууѓэм иамалхэмкіе и Комитет итхаматэ А. А. Шхъэлахъор ары документхэр зэкэ зылэжкэжъэгъэхажтхэр. Ахэр зэшүхъыилэн фэе чыгыпэр: къ. Мысекъуапэ, ур. Крестьянскэр, 236, я 49-рэ каб., тел.: (8772) 52-36-01, факсыр: (8772) 52-10-16, электрон адресыр: kompac01@yandex.ru .

ЗЫЛЬЭГҮҮГҮЭХЭР АГЬЭУНЭФЫХ

2020-рэ ильэсм щилэ мазэм и 17-м сыхьатыр 7.00-м ехуулэу Адыгэхъалэ пэблэгъэу автомобиль тъогоу M-4 «Дон» зыфиорэм ия 1357-рэ километрэ водител горэ автомобилю «Окам» кэлльырытгъэ хуульфыгъэм щитехъагь. Цыфыр изуутыгъэм, тхъамылагъо кызэххуулагъэм іэпнэгъу фэмыхъоу, зигъэбильтыгъигъ.

Шьобжэу кытырашагъэм ыпкэ къикыкіе Адыгэхъалэ исымэджэш иреанимацие хульфыгъэм ыпсэ щыххэкыгъ.

Аш үнж мы автомобиль тъогоу дэдэм етланни автомобиль 35-рэ щилэутэкыгъ.

Адыгэ Республиком и МВД хульфыгъэм зэрэхажэхэмкіе къэбар горэ зылэкэльхэм зафегъаэз Урысыем и МВД Адыгэхъалэкіе ичилгээ къутамэ идежурнэ часть мыш фэдэ телефонхэмкіе фытеонхэу: 8(999)449-29-47, 8(8772)9-14-31.

АР-м и МВД ипресс-къулыкъу

Теклоныгъэм ия 75-рэ ильэс ипэгъокI

Махьмудэ изэо гъогухэр

Хэгъэгу зэошхом иветеранхэр ильэс къэс нахь макэ мэхъух. Тэ, непэ псаоу къэнагъэхэм, пшъэрыльэу тиээр ахэм ацлэхэр ныбжыкэхэм ядгэшлэнхэр, лыхуужынгъэу зэрахагъэр титхыгэхэмкэ альдгээсныр, ахэр сидигъуи щисэ афэтшынхэр ары.

Пый мэхъаджэр ошлэ-дэ-мышлэу тихэгъэгу къызыте-банэм, апэдээ ащ пэуцужыг-тэхэм ашыщыг Тыгъуль Махьмуд Ерэджыбэ ыкъор.

Махьмудэ 1920-рэ ильэсийм Пчыхалыкъуа щыш мэкумэ-щышлэ унагъом къихуухагъ, зэш-зэшыхху нэбгырий хуу-щтыгъех. Ны-тихэр къагъашла-гъем колхоз губгом Ѣилэжка-гъех, ящиху арагаюу псе-гъех. Яклалэхэр зэкэе рагъе-джаагъех, тофшэнэри шу аль-гъоу апугъех. Къоджэдэсхэр Ерэджыбэ ибын-унэгъошо къехуапсэштыгъех, зым кылэ-пзырэр адрам къыштэжъеу, анаэ зэтети-жъеу, зэфеса-къыжхуу зэрэпүжыгъех. Пчыхалыкъое гурит еджалээр Махьмудэ кызеухум, Мыехьеэ кілээгъеджэ училищим чэ-хагъ, ящэнэр курсым нэсы-гъеу 1940-рэ ильэсийм дээ къулыкъум maklo. Харьков дээ училищуу хэгъэгу гъунал-къэхэм якъеухумакохэр зыгъе-

хазырырэр дэгъу дэдэкэе къе-ухы. Къулыкъу ужым имамыр сэнхьат тоф ришлэн гухэль илагь. Ау ошлэ-дэмышилэу Хэгъэгу зэошхор къежагъ.

— А мафэр егъашлэм сыгу ильышт, — ылощтыгъе бэрэ Махьмудэ. — Заар къызэржажа-гъэр радион къызелом, лъешуу тигъеншхээгъагъ, мэфэ ошлу-шхом иогу шхуантэ ошьопще шуцлэхэм зэльбаубытгъеу къыс-щихуущтыгъе. Къалэу Харьков пэмычжыгъеу щыт мэзым пыта-пхэхэр щытшыхэу едгъэжагъ. Пыим исамолет ымакъе таш-хагъ къыщыгъу, ошьум фэдэу щэхэр къыритэкохыхээ, огум щыхуушлэштыгъ. Тшлэштыр тымышлэу зытуухумээ, тащыщ горэ самолетим автоматкэе евагъ, ау пыим зыпарэки зэ-хишагъаэп. Ар тэркэе апэрэ уштэгъилагъ.

Тыгъуж Махьмудэ зыхэт подразделениер Ростов хэкум щызаощтыгъ. — Къалэу Таган-рог пыим ыштагъеу щытгъ,

— ыгу къэкыжыщтыгъ Махьмудэ. — Пчэдэжыкъым типодраз-деление хэт дзэктолиттур си-гъусэу къытаджэхи, штабым тащагъ. Тагъаклуу, связистуу мэзих тыкъырагъэджагъ. Нэ-уужым нэбгыре 25-рэ тыхуу Ленинград тагъэклюагъ.

Дзэктолиэу къалэм дэхъагъэхэр пый мэхъаджэм пхъашэу пэуцужыгъех, членэгъэшо рагъашыгъ. Ехэ адигэ къалэр зыхэтигъе отделением къыхащи, я 28-рэ бронепоездим икоманд-дэ хэтэу ильэсирэ зэуагъэ.

1944-рэ ильэсийм Ленинград блокадэр зытырахжыым, Махьмудэ изэо гъобу ыпэкэ льгээ-къотагъ. Эстониер шхъафит зышижыгъэхэм ахэтигъ. Пыим готыгъе къумалхуу мэзхэм якъуубытын чанэу хэлжээ. Хэгъэгу зэошхор заухым, ильэсийм къеххурэ Таллин икъуяацуплэ къулькъур щихыгъ. Лыгъеу зэрихагъэхэм апае къифагъашошагъэх Хэ-гъэгу зэошхом иорденеу я II-рэ

шьуашэ зиэр, медальхэу «За оборону Ленинграда», «За отвагу», «За боевые заслуги», «За победу над Германией» зы-филохэрэр, нэмыкхэри.

Махьмудэ 1946-рэ ильэсийм ядэж къекожыгъ, курсхэр къуухыжхы, гурт еджалэу Пчыхалыкъуа дэтым исэн-нэхьяткэ тофшэн Ѣыригъэ-жъэжыгъ. Нэуужим Краснодар дэт кілээгъеджэ институтыр къуухыжыгъ, пенсиием оклофа тоф ышагъ, ригъэджаагъэхэм джы непэ къынэсигъэм игуу дахэкэе ашиг, ашыгъупшэрэл.

Непэ тикъуаджэхэм Хэгъэгу зэошхом хэлжээгээ дзэктоли-бэ адэсжыкъэп. Зээ мэшшошхом къыхэкъыжыгъэхэм, ащ хэкли-дагъэхэм ягугуу пшыныр къал-лэжыгъ.

Тыгъуж Махьмудэ иунагъо зы унэгъо дахэу чылэм дэсхэм ашыщ. Ежыррэ ишхъэгъусэу Сарыетрэ нэбгырих зэдаплугъ. Яльфагъэхэм апшъэрэ гъес-э-

нагъе я, тофшэнэри шу аль-гъоу, зыхэт коллективхэм як-хэу лэжагъех.

Мэфэкъышхуу дгээмэфэкы-щтыр лыхуужъеу Тыгъуж Махьмудэ къыльэгъужыщтэп (Алахым джэнэт лялэе кы-рет). Къенагъэхэм лым итэхба-гъэхэм ягугуу тшыщт, мамыр-ныгъэм фэбэнагъэхэр тыгу ильыштых.

Хъодэ Сэфэр.

Хъальэкъуай.

Лъэпкъ шэн-хабзэхэр

Зы кушъэ икъэбар

Сятэжъеу Кіэрмит Хъусен Хъасанэ ыкъомрэ сянэжъеу Ллэхъужъэко Загрэт Хъаулэжъ ыпхуумрэ 1915-рэ ильэсийм зэдэпсэунхэу Ѣылэнэгъэ гъогум зэдитехъагъэх. 1917-рэ ильэсийм сятэу Рэмэзанэ апэрэ сабыеу ахэм къафэхъуу.

Сятэжъеу Хъасанэ, адигэхэм зэрхабзэу, сабыеу унэм къихуухагъээм кушъэ фаригъашыгъ, ащ сятэ ранлугъ. Кілэццыкъуэ Рэмэзанэ ятэ лягъэ. Сянэжъеу Хъасанэ къытекыгъеу ллэу-жипл а кушъэм хэлжыгъ.

Кушъэ шхъантэм ужъгъаплэ иль, кушъэбэшэу игъу-сэхэр хэшьаас хэшыкъыгъагъэх. Сэ къызыышышлэжы-рэм кушъашхъэм Къурлан цыкъу дэль. Кушъэм зы гъучынуу хэлжээ. Непэ ашыгъэм фэдэу, ильэс 102-рэ ыныбжъеу Бжыхъэкъоякъэм, Кіэрмит Юрэ иунэ ит, нурэр шхъашихэу, кушъэ мафэу.

тилахъылхэм, тиг-гүнэгъухэм ку-шъэр агъэфедагъ. Сятэжъеу Хъасанэ къытекыгъеу ллэу-жипл а кушъэм хэлжыгъ.

Кушъэ шхъантэм ужъгъаплэ иль, кушъэбэшэу игъу-сэхэр хэшьаас хэшыкъыгъагъэх. Сэ къызыышышлэжы-рэм кушъашхъэм Къурлан цыкъу дэль. Кушъэм зы гъучынуу хэлжээ. Непэ ашыгъэм фэдэу, ильэс 102-рэ ыныбжъеу Бжыхъэкъоякъэм, Кіэрмит Юрэ иунэ ит, нурэр шхъашихэу, кушъэ мафэу.

Кушъэр ильэси 100 зэрэхъугъэм фэгъэхъыгъ

Сятэ зэралпугъэ кушъэм Непэ имэфэкъ. Гупсэу къектолагъэхэм Чэфыри къябэк. Ильэсишэе къабзэ Кушъэм къыгъашлаагъ, Зы нэцэкэ имылэу

Имэфэкэ тэхъагъ. А кушъэ дэхэшхом Тэри тыраплугъ. Тэ къэтлэгъэ къалэхэр Ащ къыкэлэгъуагъ. Ахэм къальфыжыгъэхэр Мары кушъэм хэлхэх, Ашхъашихэу нурэр Гушлопсэу къытхаплэх. Насыпир къябэкэу, Псауныгъэ ялж. Чэфы зэлтийнхэу Тхъэм сэ сафельэлү.

дэгүжъи
Сурэт.

Еджэркъуай — Бжыхъэкъоякъ.

Адыгэим Ѣыпсэухэрэм закыфагъэзагъ

Хэгъэгу зэошхом ильэхъан Къокылэе Пруссием Ѣыфэхыгъэ советскэ зэоллыбэмэ Калининград хэкум ит мемориалхэм ацлэхэр атетхагъэх, ау, нафе къызэрхүгъэмкэ, нэмыкхы чыпэхэм, аужыпкъэм нэмыкхы къэралыгъохэм ашагъэтэлтигъэхэр ахэм бэу къафэхъагъэх. Ащ фэгъэхыгъуу къытыгъ Калининград хэкум и Правительствэ фэхыгъэ зэоллхэр зыща-гъэтэлтигъэхэм чыпэхэм ягъеунэ-фынкэе тофшуюу зэшүихыгъэм къылкъырыкызэ.

Хэгъэгум икъеухумэнкэ Министерствэм иархивхэу къыхаутыгъэхэм яшуа-гъээлээ Калининград Ѣыпсэухэрэм тарихълэхъэхэр Хэгъэгу зэошхом исолдатхэу ыкъи иофицерхэу мыш щагъэтэлтигъэхэм яспискэхэм игъэ-къотыгъуу ахээзыхъажых. Мемори-алхэмэ документхэмэ тоф адашээ зэхъум зэдимыштэнэгъеу ыкъи хэуукъоныгъеу бэ ахэм къафэхъэшы-жыгъэхэр. Фэхыгъэ нэбгыре мин 25-рэ фэдизим афэгъэхыгъэ къэбарыр зэхажыгъ. Теклоныгъэшхом ия 75-рэ ильэс игъэмэфэкын къызышыблагъэ-рэм мемориалхэм атетхагъэхэри агъэлжых.

Шуулахъылхэу фэхыгъэхэм афэгъэхыгъэ къэбарыр нахь икъоу жуу-гъеу-нэфынам пае Калининград хэкум иэлектроннэ Шэжэх тхыль зыфэжью-гъяз: www.kpko.ru

ЛъЭПКЪ ГУПШЫСЭР ЗЫДИЛЫГЪЭУ...

Цыфхэр щылэх ильэсыбэрэ уинэуасау, икъэбар ошлэдээми, етланы кла горэ, бъяшгэйон горэ къыхэбгъяатэу, лъэнныкуабэу къызэкъоцыкъау. Гъазый ахэм афэд. Зыфхэрээр гүнэм негъеси, сидми ышлэн зэрэфаем паеп, чыпилэу гушилэр къызшоцтыр, зыщитхьштыр ыулъякъуэ къело, етхы, егъэцакъэ, урысмэ «скурпуплезный» зыфхорэ гушилэр сидрэ лъэнныкъокли епэсигъ, теурыкъуагъэ хэлээл.

Щылэнгъэ гъогоу къыкүгъэм клаэр бэмэ афиғъесагъ, ау унагъом щильэгъугъэр арь лъапсэ хъугъэр пломи ухэукоштэл. Гъазый Адыгэ къэралыгъо кълээгъэдэж институтын иаужура курс исыгъ комсомол организацием исекретарэр зыхадзым. А Ынатэр имехъанэкъе комсомолын ирайком исекретарь фагъадэштыгъ. Иофшэнным тегъэпсихъагъау щытыгъ, зэхэщэкъо чаныгъ, ишэнкъи иеджакъе ныбжыкъиэхэм щысэ афэхъуштагъ.

Ильэс заулэрэ а Ынатэр ыгъэцэкъагъау комсомолын ихэку комитет ашэжбы. Аш ыуух бэ темшилэу партием ихэку комитет инструкторэу агъенафэ. Етлан ашпээрэ партийнэ еджаплэу Ростов дэтэм щеджэ. Аш ыуух ильэс эзкэллыкъохэм партием ихэку комитет иапэрэ секретарь илэпилэгъо, етлан Адыгэ научнэ-ушэтэкъо институтын ипащэ игуадзэу, хэутийн Иофхэмкъе Комитетын итхаматэу, лъэпкъ зэфыщтыкъиэхэмкъе ѹкъи СМИ-мкъе министрэм игуадзэу, Президентын и Администрации ипащэу, культурэмкъе министрэу Иоф ышлагъ. Тыдэ зыщэлажы, хэбзэ Иофир дэгъоу ыгъэцэкъагъ, аш дахлоу лъэпкъ гупшысэр зыдиыгъигъ. Хэбзэ Иофир мэхъуми, ахэм яягъэ зэмькъыжъеу Иоф зэрэвшэн пльэкъищтыр Гъазый ишылэнгъэкъе къыгъэлэгъуагъ.

— Гъазый, «Ятэ ишэн ыкъо непэ зэ къыхэфэ» алт адыгэмэ. Ар шыпкъеу о ольыта? — сиупчы сигушылэгъу.

— Сыкъызэрыхъухъагъэр унэгъо үжкуу. Сабыих тыхьюо тянэ-тятэмэ таптугъ. Сэ ятонэрэ сабьеу унагъом сыкъихъуагъ, зэшишыре зэшыпхъуишишыре тыхъуштагъ. Сятае янэрэ ятэрэ пасэу ыухыгъэ, зы шынахыкъэрэ зы шыпхуу нахыкъэрэ илгээх. Ау ахэми агъэшагъэ щылэп, ышыпхуу нахыкъе ильэс 24-рэ ыныбжъэу дунаим ехъжыгъ, ышнахыкъе ильэс 20-м итэу къодыгъэ.

Еж тятае зэуиц зэпичигъ — Прибалтийскэ кампаниер, фин заор, Хэгъэгу ззошхор. 1938-рэ ильэсийн дээ къулькъум ашагъ, 1946-рэ ильэсийн къэкъожьи, унагъо ышлэжьигъ. Сятае бэгъаша хъугъэп, ильэс 62-м итэу дунаим ехъжигъ.

Сяна, Хъаджэт, Мамхыгъэмэ япхуу, ятэ ильэс 95-рэ, янэ ильэс 86-рэ къагъешлагъ. Сяни ильэс 90-м ехъу ыныбжьигъ дунаим зехъижьим. Сяни сяти классиф-хы къаухыгъэр, ау сятае тхытылыбэмэ яджэштагъ. Еджаплэм зэрэшеджагъэр латин алфавитыр арьими, джырэ адигэбзэ тхэкъе-еджакъэр зэригъешлагъигъ. Клэрэшэ Темботытхыхэрэри зэритхырэри лъэ-

шэу икъесагъэх. Тхыльмэ яджээзэ нэф ыгъэшьэу хъущтагъ. Шэжэ дэгъу илгээ, зэхихыгъэри зэджагъэри дэгъоу къылотэжкыштагъ. «Зымыотэжкыштагъ къэбар фэмыуат, умыуаагъэр плаугъэу ытоныш, чылэмэ арилотэжкышт», ылоштагъ.

Тятае лъэшэу теджэ шойгъуагъ, тхыль тыпсэу Иофцикъу-шъокъу пае еджэнэм

ыкъи тигъеунэхъугъ» алоштагъ цыфхэм. Сятае агроном сыхумэ шлоигъуагъ, къытпэблэгъэ къалэу Краснодар сышеджэнэш, чылэм сыдэснынэу фэягъ. Ау еджаплэр къэтыухы зэхъум Мые-къуапэ сыкъонэу зытесубытэм, зи хуихъагъэп.

Тяна лэжъэкошхуагъ, Иофир Иэклэклэу щытыгъ. Бэрэ ылоштагъ: «Иофшэнным зи ыгъэлла-

«Хыныгъом иапэрэ мафэ мэкъо 92-рэ къыдэкъигъ, ахэм ашыщэу 72-р бзыльфыгъ. Мэкъуогъум и 30-м ахэм гектарипши аупклагъ. Анахыбэ зыупклагъэмэ ашыщых Ацумыжъ Хъаджэт, Мамхыгъэ Хъаджэт...» Тяна орэд дахэу къыштагъ, кийукъызэ Иоф ышлэштагъ. Бэрэ къытпилэжкыштагъ заом ильэхъан къельэуухэти, «Катюшэр»

тыкъыпищигъау къэшшэжкырэп. Тятае арь апэ Пэнхэс помидор лэжыныр къыдэзэхъагъэр. «Къуикъыекъом (тятае арь зэрэджештагъэхэр) помидоршээнир тигъашы тигъеунэжкыигъ

тагъ, Иоф зымышшэхэрэри арь лэхэрэри» е «Умыгъольыжъэу пшээрэри уипшылтилтишлагъэмэ фэд». Тхыльэу «Тэхъутэмькъое районыр Хэгъэгу ззошхом ильэхъан» зыфиорэм къыщено:

адыгабзэкъе къызэрафиоштыгъэр. Тяна-тятэхэм Иофшэнным зыщтымыдзыенэу, тыйдэмышхъахынэу таптугъ. Тятае Ыпылэгъу мыдэеу сырлагъ сид фэдэрэ

Іоштәнкі, сиәбакі ыгу ри-
хыштығы, къысқырыпъэу
къыхәккыштығы. Арын фәе аг-
роном сыйхунәу зықыфәзягъэр.

Гэзэй дэгьюо еджагь. Институтын иадыгэ отделение анах студент чанэү чээсхэм ашыщыгь, общественнэ тофшэнхэм ахэлажь эштэйгь, спортын пылтыгь, художественнэ самодеятельностям хэтнг. Адара

деятельностям хэтыгъ. Аяэрэ курсхэм къащегъэжаягъэу адыгабзэм изэгшэшэн шлогое-шлэгъонэу пылыгъ. Бзэм изэ-гъэшэнкэ зэгъэвшэн шынкэ-амалхэр псынкэуу къылэкхээ-тъагъэх, езыгъаджэхэрэми аш-гу лъатагъэу щытыгъ. Ау бзэ-шлэнгъэр исэнхэхьатэу хүгъэл. Аярэ щытми, сыйд юф зэгъэцакли адигэбзэ бзэшлэнгъэмкэ тхы-гъэу щылэхэм алтынхүгъ, шлогое-шлэгъонэу яджагъ, непи яджэ-
— Сигуудаач семнэшшээ

— Сигуапэу, семызэштэ адыгэбээ диалектологиекіэ (шапсытьэ диалектымкіэ) студент Іоффшэнхэр стыхыттыгъех, Всесоюзнэ конференциехэм агъахылхэу хъуль. А лъэхъаным щеч хэмьльтуу адыгабзэм изэхэфын Іоф дэсшіэнэу къысшоштыгъ. Сыдым къыхэкъыми, ар къыздэхъуль, ау непэ нэс сыгу риҳъэу адыгабзэмкіэ, анахъэу фонетикемкіэ, научнэ Іоффшэнхэм сахэппльэ, сяджэ, ащ гухахъо хэсэгъуатэ, — къелуатэ сигүшылэгъу.

Тильэпкъ къырыкъуагъэм ыгъэгумекъеу иныбжыкъеу къыштегъэжъагъеу Гъазый пыльыгъ, непи пыль. Я 70 — 80-рэ ильэсчэм гъотыгъуаеу щыт тхылъхэр почтэкъе къаригъэхыхъяэти, яджэштыгъ, копиехэр ышыщтыгъ. Партием ихэку комитет IoF щызышлэрэ ныбжыкъе ар емыклоу фэзыльэгъунхэри щылагъэх, ау Гъазый IoфшланПЭми здихъеу щеджэх хъуштыгъ.

— Мафэ горэм, зыгъэлсэ-
фыгьо мафэу, ау юофшланэм
тыдэкыгызъэ щытыгь. Библио-
текэу Салтыков-Щедрин ыцлэ-
зыхьырэм сыйхи кынрязгъэхы-
гьэ тхылым седжэу сынчысызэ,
Бэрзэдж Нухьэ кынчэхьагь,
сыкъэтэджи, тхылтыр тээклү
чээзгъэктогагь. «Сыд, тхыль
уеджэ, ара?» ытуягьэти, «ары»
слюагьэ. «Сыд зэхьылгагьэр, сыд
ыцлэр?» зөлом, «История 45-го
Драгунского северского Его
Величества короля датского
полка» слюагьэ. «Къушхъэм
тызычыэ лъэхъяным тызыщи-
псэущтыгьэ чынпэм адигэ къуд-
жэу щытырагьэстыхыгыгъэхэм
ягугу къешы». «Узеджахэкэлэ,
сэри сегъадж» ытуягь нахь,
емыклоу кынсфильтэгъугъял.
Тээклүрэ щити, ышхъэ филожы-
рэм фэдэу кынпигъэхъюжыгь:
«Хүн кынтахъулгагьэл»

А лъехъаным лъэпкъым къырыкъуагъэр зээзыгъашэ зышлоигъохэр ныбжыкъиэхэм ахетыгъэх, ау ащ къикъырэп ахэр хабзэм пэуцужыхъэу, — elo сигүшыгъэль.

Совет хабзэм фэлэжьагъеу, дэгьоу аш щыпсэүгъэхэм ахэтых а хабзэу блэкыгъэм уасэ фэзымышыхэрэр. Гъазый ахэм ашыщэп.

— Неп щылакIэр льэш дэдэу зэблэхьугъэ зэрэхьугъэм къи-хекIеу совет лъэхъаным мыхъунхэр мымакIеу паухъэхэм, ныбжыкIе организациер цыф-

хүнжэр мыймакэу наухээхэмий, ныбжыкыкэ организациер цыфхэр зэрээхэпшт щыкылэм уфигъасэу щытыгь. Сэ сырэгушхо а уахтэм сыкъызэрэхиубытагъэм, лъэшэу ишуаугъэ къысэкыгъэу сэлъытэ. Непэузэрыгушхонэу щылэм а лъэхъаныр арэу лъапсэ афэхъульгэр къысшошты, — elo Гъазый.

— Күшхъэхэр пкыыхап! Э бэрэ сэлтэгьүүх, — elo Гэзийн.
— Зэмкэ сиккуаджэ күшхъэхэм ахэтэу сэлтэгьүү, арэу зыхьукэ, синасыпышоу зысэлтытэжбы, сыгүү, сыпсү, спкышиоли зэдьраггаштэу кысшошы ыкчи аштэдэ пкыыхым сикхъяк! Йыжынэу сидаа. Адрэ пкыыхап! Эр күшхъэм щыпсэухэрэм сяхуапсэу сэлтэгьүү. Сэ кызыэрэсшошырэмкэ, сильэпкэ күшхъэхэр кыбгынэхэ зэхжум, ыпсэ кыгье нэгжэн фае. Сэ «сигүү күшхъэхэм къахэснынгээу кысшошы». Драматургэ Уильям Сароян иех а гүшүйэхэу бэрэсигу къек! Йхэрэр. Шынпкэ,

Синъябык! Эгүмъ сызык! Эхъюпсыщтыгъэр врач дэгүү, е кіләеғъеджэ дэгүү, е сяте зык! Эхъюпсыщтыгъэу агроном дэгүү сыхунеу арэп, сильепкьзы дэгүү горэ фэсшінэу арьсызфяягъэр. Джары Адыгэ Республика иапэрэ Президентеу Джарымэ Аспълан сирип! Ыкоу адигэхэр Косово кыицжыкъгъэнхэм пыль федеральне «командэм» сыхэтинеу кызысыелом сыйнасыпшычу зык! Аспъльтагъар

сынасынышоузыккесльстыгаъэр.
Гъазый лъэпкым фишлагъэр
лахъ пчыагъэу блощын пльэ-
кыщт. Ары пэпчъ хъуғъе-шлэгъе
шъхъафэу укытегущылэнэу-
тефа Алыгахау Косово шы-

псөүхәрәм якъәшҗэйын берәү төккүтегүшүүләу хүргөэ, ежы Гъазыини тхылъ гъәшіләгъон «Псыкъикылъжым ильәгъохә-шхәр» ылоу ытхыгъ. А хүргэ-шлагъэм тефәү, янәу операциен ашыгъе къодыер къыгъани, Косово быбыгъагъ. Янә шло-мыйофәү арәп, ау ышшәштүгъ адыгә нәбгырә 200-ү къежәрәр заом имашло къыхищүжынын зэрәфаер. Иклат ыофәү зыптыым мәхъанәу иләр янә къызэрэ-гүрылорәр Гъазый ышшәштүгъ. Сыда пломә, мызыу, мытлоу ылъэгъуу ىекъыбым къикыгъе адыгә каләхәу гъогу техъа-жыыхәрәр янә зэригъэкъотэ-жыщыгъяшхәр. Ежы иклатәхәм афәддэу Хъаджәт нәку-непсөү ахәм адәкъуатәштүгъ, къекъо-жыпәнхәу ариоштүгъ. Адә, джы къемыкъожыхәмэ мы-хүнәу зэхъухәм, заом имашло къызщафыкъекъуатәм, «Сәсиныхъ ыоф, сиклал, сә къыс-пэс, сыйкъемыгын!» сыйдәуштәуриоштгынъа?

Чэмшьшо Гъазый Адыгэ Рес-
публикаем культурамкэ имини-
стрэу ильсийрэ Ioф ышлагъ. А
уахътэм къыклоц республикэм
ипащэхэр щегъогого зэблэ-
хуугъ, ау культурэм хэшъыкы-
шхо зэрэфырилэр ыкли зэхэшэ-
кло чанэу зэрэштыр къыда-
льытээ, пащэу төхъэрэ пэпчье
ар ригъяблагъээ, Ioф ышлагъ.
Лъэпкъ культурамр къызэтегъэ-
нэжъыгъэнэир ыкли хэхъоныгъэ
егъашыгъэнэир ренэу ащ къы-
дильытагъ. Лъэпкъыбэ зыщи-
псэурэ республикэ цыкъумкэ
ар Ioф мыпсынкагъэми, ми-
нистрэм ар фызашокыщтыгъ.

Культурээр дээп, аш мэкъэз
Іэтыгъэрэ унэшьо пытэхэмрэ-
кіэ щыпшлешьун зэрэщымыїэр
Гъазый къигурылощтыгъ. Ежы
культурэм иофышлехэр иклеса-
гъэх, шхъяэклафэ афишыщтыгъ.
Чэмышъом ильхэхъан адыгэ
культурэм идунэе фестиваль-
хэм язэхэцэн рагъэжъягаагъ.
Гъазый иминистрэгъум төфэ
Лъэпкъ музеим экспозициехэр
шашыхъу зырагъэжъягаагъер.
Къэралыгъо творческэ коллек-
тивышихъем хэхъоныгъэхэр
ашыхъээ ыпекіэ лъыкүлатэшты-
гъэх. Чэмышъом министрэу юф-
шлехэрэ Темыр-Кавказым ыкким
Кыблэ федеральнэ шъольны-
рым культурэмкіэ Я Координа-
ционнэ совет ипэшагъ.

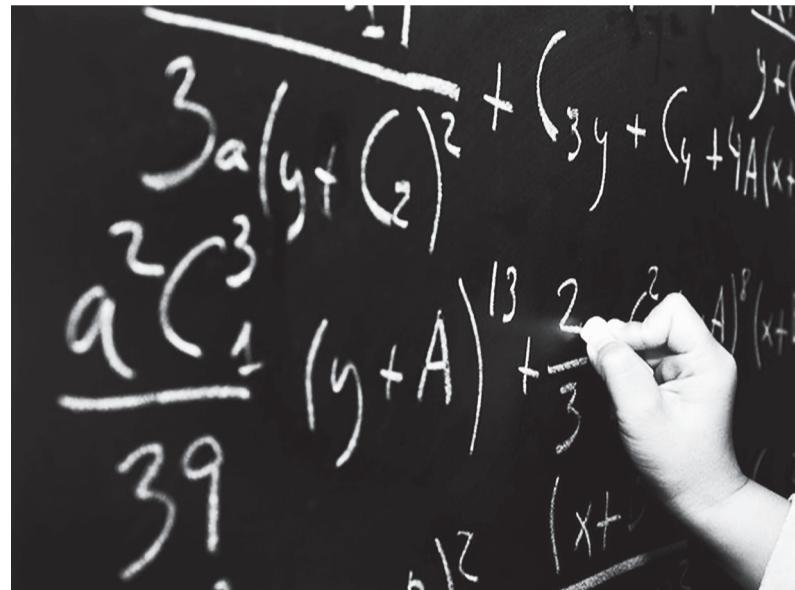
Пенсиям зээком цыф гү-
мыгсээрүүнээс хажжын-
гээп. Фондэү «Кэн» зыфиоу
Чэмшүү Хязэрээт зэхицагчээ
ар гэцэктэй директор фэ-
хүгь. Ильяс зэкэлтэйклохэм
фондым иахьщэктэ лъэпкыым-
кээ мэхъянэшхо зиэ тхыльт-
хэр къыдигъэкыгъэх. Фондым
ишүаугъэктэ лъэпкыым илъыхъу-
жээ Ушэрэлтыкъо Тыгъужьыкъо
Къызбеч исаугъэт Афысыпэ
щыгафьеуцугъ.

Сыд юф зешли, Гъазый ыгу-
кіе рэхъятыгъ. Унэгъо пытэу-
иіэр кыбдэт дэгъо зэрэцхи-
тым kluachIe къыритьгъ, ыгъэ-
гушхуагъ. Ишъхъегъусэу Аллэ,
ипшъашъехэу Бэлэрэ Асерэ-
гурьылгъоу илагъэх ыкIи илэх.
Неущ Гъазый ыныбжъ ильэс
70-рэ мэхъу, ыкluachIe из, ите-
пльэкіе кIэлэ ныбжъыкіе фэд,
льэпкъ юфыр зэпигъэрэп, ахэм
ағъегумакіеу бэмышIеу Абхъаз-
ми Тыркуеми ар ашылағъ. Мафэ
къэс ышъэштыр гъэнэфагъэ, илоф
зэпигъэрэп. Джыри ильэссыбэрэ
псауныгъэрэ kluachIэрэ илэхеу,
ильэпкъ фэлжэйнэну фэтэло.

СИХЪУ Гошнагъу.

Анахь дэгъухэр аугъоищтых

Адыгэ къэралыгъо университетым и Кавказ хьисап гупчэ, республикэ естественнэ-хьисап еджаплэр, къэлэеъгъэджэ ӏэпэлэсэныгъэм и Гупчэу Москва дэтыр, зэпымьюу хьисап гъесэныгъэ ягъэгъотыгъэнимкэ Гупчэу Москва щылэр ыкли хьисапымкэ къэлэеъгаджэхэм я Урысые ассоциацые къэщакло зыфэхъульгъэхэ я 10-рэ зэхүхыгъэ еджеплэ-семинарым хэлэжъэнхэу къэлэеъгаджэхэр къырагъэблагъэх.

Зәрагъенафэрәмкіә, Іофтхабзэр мәлүльфәгүм и 30-м кыышегъяғъау жөнүгүйекіәм и 8-м нәс Мыекъуапә щықлошт. Мы уаҳтәм кыыктоң! Іәнә хұураехәр, мастер-классхәр, лекциехәр, семинархәр зәхащәщтых. Хынсапымкіә кіләеғъаджәхәр зәлъашіәрә Іофтхабзэм хәләжъянхәу кыяргағъбләгъәщтых. Мыекъуапә дәт гурит еджа-

піәхәм ықиң республике ес-
тественнә-хысап еджаліәм
яджактохәри Іофтхабзэм хә-
ләжъянхәу ағъенаф. Едже-
піә-семинарым кыышағытышт
темә шұхаяләмә аңыщ хысас-
пым изәгъешіен, кіләееджакто-
хәм аләкіель шіенгъярхәр уппъе-
күгъянхәр, внекласснә Іошшіән-
хәм яғъәхъазырын ықиң нә-
мықтохәр.

(Тикорр.).

ЕджакІохэм адэгүүшыІэх

Транспортыр зефэгъэнымкэ водителым пшъэ-
дэкъижьеу ыхырэр гурыгъэөгъэнир авто-
еджаптэм щырагъэжьэн фае. Джащ пае
Адыгеим икъэралыгъо автоинспекторхэм
ащ фэдэ учреждениехэм зэпымыоу пэшто-
рыгъэшь юфтихъабзэхэр цышизэхашэх.

Мары бэмышшэу къалэм иавтоеджаплэхэм ашыц полицејскэхэм зэүкүлгэу щырагъэ-клоңыг. Гъогурыклоным иша- нэу, щынэгъончъэним ибгырылх ыкін къелэцыкly хэушхъафы- кыгъэ тъысылпэр атьэфедэнхэу зэрэштыр къафалотаг.

Анахъэу къыхагъещыгъэр уешъуагъэу рулым улытысхъэ зэрэмыхъущтыр ары.

Европротоколым итхын зы-фэдэр, ащ шуагъэу пылтыр ыкыл къэралыгъо фэлo-фашихэм япортал ЗыкI къызфагъэфедэмэ, процент 30 фэгъэклотэнэу ялэ зэрэхъущтыр еджаклохэм аналэ тыраагъэдзагь.

Европротоколым итхын зы-
фэдэр, аш шүағъеу пылъыр
ыкы къэралыгъо фэл-фашихэм
япортал Зыкы къызфагъэфе-
дэмэ, процент 30 фэгъэктэнэу
ялэ зэрэхъущтыр еджаклохэм
анаэ тыраагъэдзагь.

Шапсыгъэ къыратхыкы

Лъэпкъым ылъапсэ нэсэу

Урысые Федерацием культурэмрэ гъесэнгъэмрэкэ иминистерствэхэм къагъехъазырыгъэ проектэу «Культурный норматив школьника» зыфиорэм хэлэжьэгъэ еджаплэхэм Псышопэ районым итхэри ашыых.

Сабийхэр культурэм нахь пэблагъэ шыгъэнхэр, лъэпкъ зэфэшхъафхэу Урысыем щып-псэухэрэм якультурэхэм хэшьк афыряиэу, шхъэктэфэнгъэ афашаиэу гъесэнхэр ары то-

фыгьюу рахьыжьагъэм къидильтигээрэр.

Псэүплэу Псышупэ лъэпкъ культурэм и Гупчэу дэтым иофышэхэм къызерауагъэмкэя 80-рэ гурт у еджаплэм адигэ ыки

украинскэ культурэхэм къэлэццыкхэр нэйуас ашыфашыгъэх.

Бэмышэу ябъонэрэ классхэм ашеджэхэрэ къэлэеджаклохэм Гупчэм ипчъэхэр къафызэуихыгъэх. Гупчэм ипащэу, Адыгэ Республиком изаслужен-нэ юфышэу Хэшх Русльян адигэ лъэпкъим имзыкальнэ Іэмэ-псымехэмрэ народнэ мэкъамэрэ зыфэдэхэр ыки ахэм къаклыгъэ гъогур клаэхэм къафилотагъэх. Музыкэм лъэпкъ культурэм чыплэу Ѣибуытырэм, музыкальнэ Іэмэ-псымехэр зэрэшыщтыгъэхэм ашигъээзагъэх.

Адыгэ музыкэмкэ народнэ ансамблэу «Насыпым» хэтхэм лъэпкъ орэдышьохэм цыфхэр арагъэдэгүгъэх. Пхъэкычым, Ыэпэццинэм амакъэхэр зэхара-гъэхъигъэх, къэлэццыкхэм ахэм къарагъэшьумэ еплыгъэх.

Ильэс еджэгъур екыифэкэ къэлэеджаклохэм адигэ лъэпкъим икультурэ бай нахь куоу зерагъэшэшт.

ТЦуапсэ щыщхэр атекIуагъэх

Къахэшыгъэх

Энергетикхэм я Мафэ фэгъэхыгъэ я XXVII-рэ Дунэе турнирэу Ленинград хэкум ит къалэу Сосновый Бор щызэхащэгъагъэм шапсыгъэ бэнэкто цыклюхэм дышье медалипл къыщыдахыгъ.

Зэлшашхэрэ тренерхэу Нэгъуцу Джанболэт, Шхъэлэхъо Аслълан ыки Шхъэлэхъо Заур агъэсэгъэ самбистхэр Грецием, Грузилем, Белоруссием, Германием, Азербайджан къарыкыгъэх энгырэ 300 фэдизэм янэкъокуугъэх.

Урысыем ихшыпыкыгъэ командэ имедальхэм ахагъэхъуагъ ТЦуапсэ иапэрэ къэлэццыкү спорт еджаплэ зыышыгъээсээр Тыкъо Азэмат (кг 66-рэ), Шъэлэп дэт яблэнэрэ спорт еджаплэм ибэнаклоу Роман Кремлян (кг 66-рэ). Тури финальным щызэукехъыгъэх, Азэмат апэрэ чыплээр, Роман – ятлонэрэр аубытыгъэх.

Краснодар краим къалэу Армавир дзюдомкэ щызэхицгъэгъэ зэнэкъокууми тикъэлэццыкхэм дэгъо зыкыщаагъэхъуагъ. Аш ильэс 13 – 15 зыныбжь

спортсменхэр муниципалитет зэфэшхъаф 22-мэ къарыкыгъэхэу хэлэжьагъэх.

ТЦуапсэ районым икомандэу клаалэхэр зыхэтхэр краимкэ зэкъэми зэранахь лъэшхэр къагъешыгъекъэжыгъ, пшэшье командэм джэрзир къыхыгъ.

Яонтэгъуягъэкэ зэфэдэхэу зэбэнгъэ спортыменхэм къахэшыгъэх Ныбэ Амир, Альберт Чакрян, Нэгъуцу Рэмэзан, Денис Бобровниковыр, Александр Матосян, Шхъэлэхъо Юрэ, Злата Супруненкэр, Кобл Русиет ыки Акылэгъу Миленэ.

Атеклуагъэхэр Краснодар краим ихшыпыкыгъэ командэ хэтхэу Къыблэ федеральне шъольырым дзюдомкэ изэнэкъоку хэлэжьэштых.

Ныбэ Анзор.

